

Beata Glinka, Marta Postuła

Challenges of Entrepreneurship [od redaktora naukowego]

Problemy Zarządzania 15/1 (1), 5-12

2017

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Od redaktorów naukowych

Przedsiębiorczość od wielu już lat stanowi w Polsce i na świecie jeden z najważniejszych obszarów badawczych nauk o zarządzaniu. Właśnie temu zagadnieniu poświęcamy pierwszy tegoroczny numer „Problemy Zarządzania”. Naszym zamiarem jest przedstawienie różnych aspektów tego zjawiska, które są podejmowane przez badaczy w Polsce i za granicą. Przegląd, który Państwu proponujemy, nie wyczerpuje oczywiście złożoności problematyki, pozwala jednak na wychwycenie różnych perspektyw przyjmowanych przez badaczy.

W pierwszej części numeru znajdują się teksty dotyczące ekonomiczno-finansowych aspektów i uwarunkowań działań przedsiębiorców. Kolejna część numeru zawiera przedstawienie organizacyjnych i społeczno-instytucjonalnych wymiarów tego zjawiska.

Numer otwiera tekst dotyczący przedsiębiorczości i konkurencyjności w krajach Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem krajów Grupy Wyszehradzkiej. Jego autorzy, Anita Pelle i Marcell Zoltán Végh, bazując na danych World Economic Forum, stworzyli trzy wskaźniki do pomiaru konkurencyjności na różnych poziomach (kraju, sektora, instytucji rynkowych). Do pomiaru przedsiębiorczości wykorzystali indeks GEDI. Na tej podstawie wyróżniono dwie kategorie krajów w ramach UE – centralne i peryferyjne. Kraje Grupy Wyszehradzkiej należą do tej drugiej kategorii. Autorzy analizują ich pozycję i wyciągają wnioski dotyczące konkurencyjności.

Warto dodać, że artykuł został zaprezentowany podczas III edycji międzynarodowej konferencji „Entrepreneurship for the XXI century”, gdzie dostał nagrodę dla najlepszego tekstu (*Best Paper Award*).

Marta Postuła poświęciła swój tekst problematyce zewnętrznego finansowania przedsiębiorstw w Polsce. W artykule dokonano oceny efektywności wybranych zewnętrznych źródeł finansowania przedsiębiorstw oraz wpływu decyzji o wyborze źródeł finansowania na efektywność ich wykorzystania zarówno dla rozwoju przedsiębiorstwa, jak i całej gospodarki. Badania wykazały, że biorąc pod uwagę wszystkie czynniki, za najbardziej dostępne, choć nie najtańsze rozwiązanie można uznać kredyt.

Autor kolejnego tekstu, Adam Samborski, podjął temat barier fiskalnych rozwoju przedsiębiorczości w Polsce. Za cel opracowania przyjął identyfikację barier fiskalnych rozwoju przedsiębiorczości w Polsce oraz zaproponowanie rozwiązań ograniczających te bariery. Rozważania ograniczono do osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, które osobiście wspomnianą działalność wykonują i jest to dla nich jedyne źródło przychodu. Zdaniem

autora podatek dochodowy oraz VAT nie stanowią bariery rozwoju drobnej przedsiębiorczości. Składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne są natomiast bardzo dużym obciążeniem drobnych przedsiębiorców. Obciążenia te niewątpliwie hamują rozwój przedsiębiorczości i powodują, iż wielu przedsiębiorców nie ujawnia swojej działalności gospodarczej. Propozycją autora jest powiązanie zobowiązań z tytułu ubezpieczenia społecznego i ubezpieczenia zdrowotnego z uzyskiwanym przychodem.

Fundusze *private equity* to temat artykuły Joanny Małeckiej i Teresy Łuczki. Autorki koncentrują się na Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej. Autorki zauważają, że w ciągu przeszło 25 lat po transformacji systemowej rynki kapitałowe w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej znacząco się rozwinęły. W tekście zawarto analizę raportów dotyczących rynków kapitałowych oraz badań własnych. Autorki podkreślają, że choć rynek *private equity* nie jest jeszcze w regionie rozwinięty tak jak w wielu krajach Europy Zachodniej, to Polska odgrywa tu rolę lidera, będąc pierwszym wyborem dla inwestorów prywatnych.

Marek Ćwiklicki podjął problematykę tzw. przedsiębiorczości publicznej. W tekście przedstawiono znaczenie takiej przedsiębiorczości dla tworzenia wartości. Autor charakteryzuje głównych aktorów (menedżerowie, obywatele) i relacje pomiędzy nimi, a także formułuje konkretne wskazówki dotyczące badania znaczenia przedsiębiorczości publicznej dla procesów tworzenia wartości.

Tekst Leszka Kwiecińskiego i Patrycji Matusz-Protasiewicz przedstawia zjawisko przedsiębiorczości etnicznej. Autorzy zwracają uwagę, że badania dotyczące tego rodzaju przedsiębiorczości i odnoszące się do krajów Europy Środkowej i Wschodniej są stosunkowo nieliczne, co po części związane jest ze skalą podejmowanych przez imigrantów działań przedsiębiorczych. W tekście zaproponowano przyjęcie systemowego podejścia do przedsiębiorczości etnicznej, które umożliwi analizę tych zjawisk w szerszym kontekście, a także zintegrowanie rozmaitych obszarów dociekań.

W kolejnym artykule podjęto problematykę przedsiębiorczości kobiet. Zespół autorów (Sandra Sunanto, Agus Gunawan, Theresia Gunawan, Meine Pieter van Dijk) przedstawia obraz przedsiębiorczości kobiet w Indonezji, zwracając szczególną uwagę na takie kwestie, jak: skłonność kobiet do podjęcia ryzyka związanego z założeniem przedsiębiorstwa, poczucie własnej skuteczności, znaczenie przedsięwzięć dla gospodarki lokalnej, dostrzeganie szans i strach przed porażką. Podstawą opracowania są dane Global Entrepreneurship Monitor (GEM).

Maria Isabel Barreiro Ribeiro, António José Gonçalves Fernandes, Paula Sofia Alves Cabo i Alda Maria Vieira Matos podjęli tematykę postrzegania przedsiębiorczości i zachowań wobec przedsiębiorczości wśród portugalskich studentów. W tekście przedstawiono wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w latach 2014–2015 na próbie 336 studentów jednej z uczelni. Badania wykazały, że studenci wierzą, iż przedsiębiorczość przyczynia się

do tworzenia miejsc pracy i wprowadzania na rynek nowych pomysłów. Blisko połowa respondentów wyobraża sobie siebie jako przedsiębiorców, choć znaczna część (ponad 50%) jest zdania, że etatowa praca jest bardziej stabilna i zapewnia bezpieczeństwo finansowe. Autorzy podkreślają, że studenci wykazują nieco szowinistyczne podejście do przedsiębiorczości, a także są mało aktywni i często oczekują, że to uczelnia dostarczy im pomysły na założenie własnego biznesu.

Michał Chmielecki i Łukasz Sułkowski zajęli się problematyką postrzegania przedsiębiorców i przedsiębiorczości. W tekście przedstawili wyniki badań dotyczących sposobów postrzegania i rozumienia zjawiska przedsiębiorczości przez przedsiębiorców i nieprzedsiębiorców. Przebadano 124 osoby i poddano analizie metafory wykorzystywane przez nie do opisu przedsiębiorczości.

W kolejnym artykule Nelly Daszkiewicz przedstawia wyniki badań dotyczących procesów internacjonalizacji przedsiębiorstw z branż high-tech. Głównym celem opracowania jest przedstawienie zagadnienia tempa procesu internacjonalizacji przedsiębiorstw z perspektywy dwóch głównych podejść teoretycznych (tradycyjna i przyspieszona internacjonalizacja) oraz jego empiryczna weryfikacja. Artykuł obejmuje przegląd literatury przedmiotu oraz wyniki badań 263 umiędzynarodowionych przedsiębiorstw produkcyjnych działających w branżach zaawansowanych technologii na terytorium Polski.

W artykule pt. „Quality Management Standards for Learning Services Providers – Critical Analysis” poddano analizie użyteczność dwóch systemów zarządzania jakością (MSUES i ISO 29990) przeznaczonych dla dostawców usług szkoleniowych. Autorzy (Sławomir Wawak, Roman Batko i Piotr Rogala) przedstawili wyniki badań przeprowadzonych wśród osób zarządzających firmami szkoleniowymi. Z badań wynika, że systemy zarządzania jakością mogą się przyczyniać do sukcesu na rynku. Autorzy przeprowadzają dyskusję uzyskanych wyników badań i wskazują, że rzadko podejmuje się temat zarządzania jakością w firmie szkoleniowej jako narzędzia zapewniania wysokiej jakości szkoleń.

Katarzyna Rostek i Agnieszka Skala przedstawiają w swoim tekście analizę działających w Polsce startupów. Autorki przeprowadziły badanie, którego celem była identyfikacja i charakterystyka podstawowych charakterystyk startupów, która pozwoliła na ich kategoryzację. Aby zrealizować cele badania, stworzono bazę danych startupów i wspólnie z fundacją Startup Poland przeprowadzono badanie ankietowe.

Tekst Andrzeja Koziny jest poświęcony kompetencjom negocjacyjnym przedsiębiorcy. Autor podkreśla, że realizacja wszelkiego rodzaju przedsięwzięć gospodarczych wymaga nawiązywania i utrzymywania korzystnych relacji z partnerami biznesowymi, sprawnego komunikowania się i zawierania efektywnych kontraktów z nimi poprzez wspólne podejmowanie decyzji oraz wzajemną wymianę wartości materialnych i niematerialnych, dokonywania wielu uzgodnień co do zakresów, terminów czy sposobów reali-

zacji działań oraz rozwiązywania konfliktów we współdziałaniu. Konieczne jest zatem prowadzenie szeregu negocjacji. W związku z tym autor stawia sobie za cel przedstawienie charakterystyki kompetencji negocjacyjnych, jakie powinien posiadać przedsiębiorca, aby realizować wymienione wyżej działania. W artykule omówiono kompetencje negocjacyjne przedsiębiorcy z podziałem na dwie grupy, tj. uniwersalne i sytuacyjne, oraz zaproponowano oryginalną koncepcję oceny tego rodzaju kompetencji.

Justyna Zygmunt prezentuje wzory i uwarunkowania rozwoju przedsiębiorstw w regionach peryferyjnych. Autorka stawia sobie za cel identyfikację kluczowych czynników determinujących wzrost w takich regionach. W konkluzji tekstu zauważa, że do pobudzenia wzrostu i rozwoju nieodzowne jest wspieranie postaw przedsiębiorczych, zwłaszcza wśród młodego pokolenia.

Numer zamyka artykuł Pauliny Kubery poświęcony regulacyjnym uwarunkowaniom przedsiębiorczości. Autorka wskazuje, że jednym z narzędzi pozwalających na ocenę, czy obowiązujące regulacje dobrze spełniają swe zadania, jest *regulatory impact assessment* (RIA). Jest to systemowe podejście do oceny pozytywnych i negatywnych skutków stosowanych regulacji. Celem artykułu jest wskazania możliwości wykorzystania RIA do stworzenia lepszego ekosystemu przedsiębiorczości w Polsce.

Mamy nadzieję, że ten zróżnicowany tematycznie zestaw artykułów nie tylko przyczyni się do lepszego rozpoznania problematyki przedsiębiorczości, ale także będzie stanowił inspirację do podjęcia nowych dyskusji i tematów badawczych.

Beata Glinka i Marta Postuła

Scientific Editors' Note

For many years now, entrepreneurship has been one of the key research areas of management science in Poland and in the world. It is this topic that is addressed by the first “Management Issues” this year. We wish to present its various aspects that are discussed by scholars in Poland and abroad. The review that we offer does not, obviously, exhaust the complexity of the subject in question, yet it allows the identification of different perspectives adopted by researchers.

The first part of this Issue contains texts on the economic and financial facets and determinants of entrepreneurial activities. The next part reports organisational and socio-institutional dimensions of entrepreneurship.

The initial article addresses entrepreneurship and competitiveness in the European Union, with a particular focus on the Visegrad countries. Based on the World Economic Forum data, its authors, Anita Pelle and Marcell Zoltán Végh, have developed three indicators to measure competitiveness at different levels (country, sector, market institutions). They use the GEDI index to measure entrepreneurship. On this basis, two categories of countries are identified within the EU: central and peripheral. The Visegrad countries belong to the latter category. The authors analyse their position and draw conclusions about competitiveness.

It is worth mentioning that the article was presented at the third international conference “Entrepreneurship for the XXI century”, where it won the Best Paper Award.

Marta Postuła has devoted her text to external financing of enterprises in Poland. Her article assesses the efficiency of some external sources of financing of enterprises and the impact of the decisions about the selection of financing sources on how efficiently such sources are used for the development of both enterprises and the whole economy. The research has revealed that, taking into account all factors, credit can be considered the most affordable, although not the cheapest, solution.

The author of the next text, Adam Samborski, discusses fiscal barriers to entrepreneurship development in Poland. His objective is to identify such barriers and to put forward solutions to reduce them. His considerations are confined to natural persons pursuing business activities who personally carry out these activities as the only source of income. The author claims that income tax and VAT do not impede the development of small entrepreneurship. Social and health insurance contributions are, in contrast, a very heavy burden on small entrepreneurs. These burdens undoubtedly

hamper the development of entrepreneurship and lead many entrepreneurs to refrain from disclosing their business. The author suggests that social and health insurance contributions should be linked to the income earned.

Private equity funds are explored in the article by Joanna Mafecka and Teresa Łuczka. The authors focus on Poland and Central and Eastern Europe. They note that capital markets in Poland and Central and Eastern Europe have grown significantly over more than 25 years after the systemic transformation. The paper analyses reports on capital markets and their own research. The authors emphasise that although the private equity market is not yet as developed in this region as in many Western European countries, Poland plays a leading role here, being the first choice for private investors.

Marek Ćwiklicki considers the so-called public entrepreneurship. His article presents the importance of such entrepreneurship for value creation. The author characterises the main actors (managers, citizens) and the relationships between them, and offers specific guidelines for investigating the role of public entrepreneurship in value creation.

The study by Leszek Kwieciński and Patrycja Matusz-Protasiewicz depicts ethnic entrepreneurship. The authors point out that research on such entrepreneurship, referring to the Central and Eastern European countries, is relatively limited, partly owing to the scale of migrant entrepreneurial activity. They propose a system approach to ethnic entrepreneurship that will allow these phenomena to be analysed in a broader context, and suggest the integration of various study areas.

The following article addresses women's entrepreneurship. The authors (Sandra Sunanto, Agus Gunawan, Theresia Gunawan, Meine Pieter van Dijk) outline female entrepreneurship in Indonesia, paying special attention to women's willingness to take the risk of entrepreneur, self-efficacy, participation in enhancing local economy, perceived opportunity, and fear of failure. The basis for this study was provided by the Global Entrepreneurship Monitor (GEM) data.

Maria Isabel Barreiro Ribeiro, António José Gonçalves Fernandes, Paula Sofia Alves Cabo and Alda Maria Vieira Matos consider entrepreneurship perceptions and behaviours of Portuguese students. The text reports the results of a survey conducted in 2014–2015 on a sample of 336 students at one university. The survey has indicated that students believe that entrepreneurship contributes to job creation and the launch of new ideas in the market. Nearly half of the respondents can imagine themselves as entrepreneurs, although many of them (over 50%) believe that regular employment is more stable and provides financial security. The authors stress that students show a somewhat chauvinistic approach to entrepreneurship and little proactivity, frequently expecting the teaching institution to provide them with ideas for their own business.

Michał Chmielecki and Łukasz Sułkowski explore the images of entrepreneurs and entrepreneurship. They report research outcomes concerning

how entrepreneurship is perceived and understood by entrepreneurs and non-entrepreneurs. 124 people were surveyed and the metaphors used by them to describe entrepreneurship were analysed.

In another article, Nelly Daszkiewicz outlines research results related to internationalisation of high-tech companies. The key purpose of her paper is to present the pace of internationalisation of enterprises under two main theoretical approaches (traditional and accelerated internationalisation) and its empirical verification. That article covers a review of related literature and the findings on 263 internationalised manufacturing companies operating in high technology industries in Poland.

The article entitled "Quality Management Standards for Learning Services Providers – Critical Analysis" examines the usefulness of two quality management systems (MSUES and ISO 29990) for learning service providers. Its authors (Sławomir Wawak, Roman Batko and Piotr Rogala) relate the results of a survey conducted among managers of training companies. The survey has revealed that quality management systems can contribute to market success. The authors discuss the survey results and point out that quality management in training companies as a tool for providing quality training is a rare topic.

Katarzyna Rostek and Agnieszka Skala present an analysis of Polish startups. They conducted a study aimed at identifying and depicting the main characteristics of startups, which allowed their categorisation. In order to achieve their objectives, a startup database was compiled and a survey was carried out in collaboration with the Startup Poland foundation.

The paper by Andrzej Kozina addresses entrepreneurs' negotiating competences. The author underlines that embarking on all business ventures requires the establishment and maintenance of good relationships with business partners, effective communication and entering into efficient contracts with them through joint decision-making and mutual exchange of tangible and intangible assets, making many arrangements on scopes, dates and methods of implementation, and collaborative conflict resolution. A number of negotiations must therefore be conducted. Accordingly, the author aims to characterise the negotiating competences that an entrepreneur should have in order to carry out the aforementioned activities. The article discusses entrepreneurs' negotiating competences divided into two groups, namely universal and situational, and proposes an original concept of evaluation of such competences.

Justyna Zygmunt recounts the patterns and determinants of the development of enterprises in peripheral regions. Her goal is to identify the essential growth determinants in such regions. The text concludes that entrepreneurial attitudes, notably of young generation, must be supported in order to boost growth and development.

This Issue ends with Paulina Kubera's article on regulatory determinants of entrepreneurship. The author points out that regulatory impact assess-

ment (RIA) is a tool for assessing whether applicable regulations fulfil their purpose. This is a systemic approach to the assessment of positive and negative effects of applicable regulations. Her article aims to indicate how RIA can be used to build a better entrepreneurial ecosystem in Poland.

We hope that this thematically diverse set of articles will not only contribute to a better understanding of entrepreneurship but will also inspire new discussions and research topics.

Beata Glinka and Marta Postuła